

Το φως της Ανάστασης

Την πρώτη μέρα μετά το Σάββατο, το πρωί, κι ενώ ήταν ακόμη σκοτεινά, έρχεται η Μαρία η Μαγδαληνή στο μνήμα και βλέπει την πέτρα μετατοπισμένη από την είσοδο του μνήματος. Τρέχει, λοιπόν, και πηγαίνει στο Σίμωνα Πέτρο και στον άλλο μαθητή που ο Ιησούς τον αγαπούσε, και τους λέει: Πήραν τον Κύριο από το μνήμα και δεν ξέρουμε που τον έβαλαν. Βγήκαν τότε έξω ο Πέτρος κι ο άλλος μαθητής κι έρχονταν στο μνήμα. Έτρεχαν κι οι δύο μαζί. Ο άλλος μαθητής όμως έτρεχε γρηγορότερα από τον Πέτρο κι έφτασε πρώτος στο μνήμα. Σκύβει μέσα για να δει και βλέπει τα νεκρικά σάβανα στο έδαφος, δεν μπήκε όμως μέσα. Έφτασε μετά κι ο Σίμων Πέτρος που ερχόταν πίσω του, και μπήκε μέσα στο μνήμα. Εκεί βλέπει στο έδαφος τα σάβανα κάτω, και το σουδάριο με το οποίο είχαν δέσει το κεφάλι του Ιησού να μην είναι μαζί με τα σάβανα αλλά σε μια μεριά τυλιγμένο χωριστά. Εκείνη τη στιγμή, μπήκε μέσα κι ο άλλος μαθητής, που είχε έρθει πρώτος στο μνήμα, τα είδε αυτά και πίστεψε. Διότι, ως τότε δεν είχαν καταλάβει τη Γραφή, που λέει ότι σύμφωνα με το σχέδιο του Θεού ο Μεσσίας θ' ανασταίνονταν από τους νεκρούς.

Ιω 20,1-9

Πρώτη η Μαρία Μαγδαληνή θα παραβρεθεί στην αυγή της νέας ανθρωπότητας! Η Μαρία Μαγδαληνή, η αμαρτωλή, είναι η εικόνα όλης της ανθρωπότητας, που ανακαλύπτει το Σωτήρα της. Φανερά, όμως δεν κατάλαβε αμέσως αυτό που είχε συμβεί: και σ' αυτό επίσης απεικονίζει την ανθρωπότητα.

Ο Ιωάννης σημειώνει πως ήταν ακόμη σκοτεινά: το φως της Ανάστασης διαπέρασε τη νύχτα. Στο νου μας έρχεται ο πρόλογος του Ιωάννη: «Το φως έλαμψε μέσα στο σκοτάδι του κόσμου, και το σκοτάδι του κόσμου δεν το κατέλαβε» (Ιω 1,5). Το ρήμα καταλαμβάνω έχει διπλή σημασία: καταλαβαίνω, κατανοώ, αλλά και σταματώ, καταλύω. Τα σκότη δεν κατανόησαν το φως, διότι, λέει ο Ιησούς: «Το Πνεύμα της Αλήθειας δεν μπορεί να το δεχτεί ο κόσμος» (Ιω 14,17). Ή ακόμα: «Το φως ήρθε στον κόσμο, οι άνθρωποι όμως αγάπησαν περισσότερο το σκοτάδι παρά το φως» (Ιω 3,19). Παρόλα αυτά, τα σκότη δε θα μπορέσουν να σταματήσουν το φως, δηλαδή να το εμποδίσουν να λάμψει. Πάλι ο Ιωάννης μας αναφέρει τη φράση που αναγγέλλει τη νίκη του Χριστού: «Να έχετε θάρρος, διότι εγώ τον έχω νικήσει τον κόσμο» (Ιω 16,33).

Ενώ, λοιπόν, «ακόμη ήταν σκοτεινά, η Μαρία Μαγδαληνή βλέπει την πέτρα μετατοπισμένη από την είσοδο του μνήματος. Τρέχει και πηγαίνει στο Σίμωνα Πέτρο και στον άλλο μαθητή (τον Ιωάννη) και τους λέει: «Πήραν τον Κύριο από το μνήμα και δεν ξέρουμε πού τον έβαλαν». Οι δυο μαθητές έτρεξαν. Ο Ιωάννης, νεότερος από τον Πέτρο τρέχει γρηγορότερα αλλά αφήνει τον Πέτρο να μπει πρώτος στο μνήμα.

«Ο Πέτρος μπαίνει και βλέπει τα σάβανα κάτω και το σουδάριο με το οποίο είχαν δέσει το κεφάλι του Ιησού να μην είναι μαζί με τα σάβανα αλλά σε μια μεριά τυλιγμένο χωριστά». Η ανακάλυψή τους συνοψίζεται στο εξής: στο άδειο μνήμα και στα σάβανα που ήταν κάτω. Όταν όμως ο Ιωάννης μπαίνει με τη σειρά του

μέσα στον τάφο, το κείμενο λέει: «τα είδε αυτά και πίστεψε». Για τον Ιωάννη, αυτά τα σάβανα είναι το αποδεικτικό στοιχείο, αποδεικνύουν την Ανάσταση. Τη στιγμή του θανάτου του Χριστού, κι αργότερα ακόμη, οι αντίπαλοι των χριστιανών διέδωσαν πως οι μαθητές του Ιησού είχαν πολύ απλά εξαφανίσει το σώμα του. Ο Ιωάννης απαντά σ' αυτό: Αν εμείς είχαμε πάρει το σώμα, θα είχαμε πάρει και τα σάβανα! Κι αν ήταν νεκρός, αν επρόκειτο για ένα άψυχο σώμα, δε θα του είχαμε αφαιρέσει τα σάβανα που τον τύλιγαν. Αυτά τα σάβανα είναι η απόδειξη πως ο Ιησούς ελευθερώθηκε από το θάνατο. Αυτά τα δύο: τα σάβανα και το σουδάριο συμβόλιζαν την αδράνεια, την ακινησία του θανάτου.

Μπροστά σ' αυτά τα νεκρικά σάβανα, που ήταν ριγμένα κάτω, άχρηστα πια, ο Ιωάννης αφού τα είδε, πίστεψε, κατάλαβε αμέσως. Θυμήθηκε πως, όταν ο Λάζαρος αναστήθηκε από τον Ιησού, λίγες μέρες πρωτότερα, είχε βγει από τον τάφο τυλιγμένος. Το σώμα του ήταν ακόμα δεμένο με τις αλυσίδες αυτού του κόσμου, διότι δεν ήταν ένα αναστημένο σώμα. Ο Ιησούς όμως βγαίνει από τον τάφο ελεύθερος, εντελώς ελεύθερος. Το αναστημένο του σώμα δε γνωρίζει πια κανένα εμπόδιο, δεν εμποδίζεται από τίποτα πια.

Η τελευταία φράση είναι λίγο παράξενη: «Ως τότε οι μαθητές δεν είχαν καταλάβει τη Γραφή που λέει ότι σύμφωνα με το σχέδιο του Θεού, ο Μεσσίας θ' ανασταίνονταν από τους νεκρούς». Ο Ιωάννης και σε άλλα σημεία του ευαγγελίου του σημειώνει πως οι μαθητές έπρεπε να περιμένουν την Ανάσταση για να κατανοήσουν το μυστήριο του Χριστού, τα λόγια του και τη συμπεριφορά του. Τη στιγμή που ο Ιησούς διώχνει τους εμπόρους από το Ναό, ο Ιωάννης λέει: «Όταν ο Ιησούς αναστήθηκε, θυμήθηκαν οι μαθητές του πως γι' αυτό μιλούσε και πίστεψαν στη Γραφή και στα λόγια που είχε πει ο Ιησούς» (2,22). Το ίδιο κι όταν είχε εισέλθει θριαμβευτικά στην Ιερουσαλήμ, ο Ιωάννης σημειώνει: «Αυτά στην αρχή δεν τα κατάλαβαν οι μαθητές του, όταν όμως ο Ιησούς ανυψώθηκε στη θεία δόξα, τότε τα θυμήθηκαν, ότι είχε γράψει για κείνον η Γραφή, αυτά και του έκαναν» (12,16).

Ας είμαστε ειλικρινείς: πουθενά μέσα στη Γραφή δε θα βρούμε κάτι που να λέει ότι ο Μεσσίας θα αναστηθεί. Μπροστά, λοιπόν, στο άδειο μνήμα, ο Πέτρος κι ο Ιωάννης δεν είχαν δεχτεί ένα ιδιαίτερο φωτισμό του πνεύματος για να θυμηθούν κάτι από τη Γραφή. Ξαφνικά, όμως, όλο το σχέδιο του Θεού τους αποκαλύφτηκε. Όπως λέει ο Λουκάς για τους μαθητές των Εμμαούς, το πνεύμα τους ανοίχτηκε στην κατανόηση των Γραφών. «Είδε και πίστεψε». Επειδή ο Ιωάννης πίστεψε, είδε καθαρά: μέχρι εκείνη τη στιγμή πόσα πράγματα από τις Γραφές είχαν παραμείνει γι' αυτόν σκοτεινά... Αλλά επειδή ξαφνικά πιστεύει, χωρίς δισταγμούς, όλα φωτίζονται. Ξαναδιαβάζει τη Γραφή διαφορετικά, κι η Γραφή γίνεται φωτεινή γι' αυτόν. Το ρήμα «έπρεπε» δηλώνει αυτή την πραγματικότητα, αυτό που είναι εμφανές, φανερό.

Με τη σειρά μας, δε θα έχουμε ποτέ άλλη απόδειξη της Ανάστασης του Χριστού, εκτός από το άδειο μνήμα... Τις επόμενες μέρες, ο Αναστημένος έκανε εμφανίσεις, αλλά καμιά απ' αυτές τις αποδείξεις δεν είναι εξαναγκαστική... Πρέπει πάντα να πιστεύουμε δίχως άλλη απόδειξη εκτός από τη μαρτυρία των χριστιανικών κοινοτήτων, που μας μετάδωσαν την πίστη.

Μια άλλη μικρή παρατήρηση: μέχρι αυτή την εμπειρία του άδειου τάφου, οι μαθητές δεν περίμεναν την ανάσταση του Ιησού. Τον είχαν δει νεκρό και είχαν

σκεφτεί πως όλα είχαν τελειώσει. Κι όμως βρήκαν τη δύναμη να τρέξουν μέχρι το μνήμα... Τώρα, εμείς πρέπει να βρούμε τη δύναμη να διαβάσουμε μέσα στη ζωή μας και στη ζωή του κόσμου, όλα τα σημάδια της Ανάστασης. Γι' αυτό μας δόθηκε το Πνεύμα. Από δω και πέρα, κάθε «πρώτη μέρα της εβδομάδας» οι χριστιανοί τρέχουν μαζί με τους αδελφούς τους στη μυστηριακή συνάντηση με τον Αναστημένο.

Marie-N. Thabut

Μεταφρ. Αδ. Αγνή Αλμπέρτη

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Το μήνα Μάιο

Ο μήνας της Μαρίας

Ω Μαρία, την περίοδο αυτή της δόξας,
στο αποφασιστικό χάραμα της αυγής,
όπου ο υιός σου αναστήθηκε,
στείλε πάνω μας
ως δρόσο τη χαρά σου.

Όπως εμείς,
γνώρισες
μικρές και μεγάλες χαρές στη ζωή.
Πριν από εμάς,
γνώρισες τη δόξα
της οποίας οι χαρές μας είναι εικόνα.

Όπως εμείς,
πέρασες τη δοκιμασία.
Πριν από εμάς,
βλέπεις που οδηγούν
οι δικοί μας «δρόμοι του σταυρού».

Στη διάρκεια του πόνου
οδήγησε τα βήματά μας
μακριά από την απελπισία

Και κάνε
ποτέ να μην το ξεχάσουμε,
όταν θα βρισκόμαστε στη χαρά.

Ανοίγω τους ορίζοντες της προσευχής μου

- ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ, ΠΡΟΣΦΕΡΩ ΣΤΟ ΘΕΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥ:

- Για όσους διώκονται για την πίστη τους και τη δικαιοσύνη, να βρουν δύναμη και παρηγοριά στο Άγιο Πνεύμα.

Το Άγιο Πνεύμα εξασφαλίζει τη συνέχιση του έργου του Ιησού, ενεργεί μέσα στην ιστορία του κόσμου και εισχωρεί στην καρδιά του ανθρώπου.

- **Τα ιεραποστολικά έργα, που ιδρύθηκαν από την Εκκλησία, για τον ευαγγελισμό του κόσμου, να βοηθήσουν τους πιστούς να συνειδητοποιήσουν ότι είναι αναπόσπαστο μέρος αυτής της αποστολής.**

Σύμφωνα με τη Β' Βατικανή Σύνοδο, τα Ποντιφικά Ιεραποστολικά Έργα αποτελούν το σημαντικότερο αποτελεσματικό μέσο που διαθέτουν η παγκόσμια και η τοπική Εκκλησία για μια παγκόσμια συνεργασία και συμμετοχή στην ιεραποστολική διάσταση της Εκκλησίας.

Προσεύχομαι

- ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Με μεγάλο ενθουσιασμό

Όταν αποφασίζουμε να αρχίσουμε μια μύηση στην προσευχή, πρέπει να ξεκινήσουμε με μεγάλο ενθουσιασμό.

Όταν, κάθε βδομάδα ή κάθε μέρα, αποφασίζουμε να αφιερώσουμε μια στιγμή στην προσευχή είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα: πρέπει να το κάνουμε με ενθουσιασμό.

Μια καρδιά ανοιχτή και γενναιοδωρή

Από τι αποτελείται αυτός ο ενθουσιασμός;

Ο ενθουσιασμός είναι γεμάτος γενναιοδωρία. Μια καρδιά ανοιχτή, είναι η καρδιά που δεν θέτει όρια ούτε όρους, δεν κάνει τσιγκουνιές.

Προσεύχομαι, σημαίνει συναντώ το Θεό ο οποίος έρχεται να με συναντήσει. Και γνωρίζουμε με ποιο τρόπο ο Θεός ήρθε να μας συναντήσει: δεν έκανε μισά τα πράγματα. Ο Θεός άφησε τα πάντα από τη θεότητα του, για να γίνει ένα μωράκι ξαπλωμένο σε μια φάτνη. Άφησε τα πάντα από τη ζωή του ως Θεός για να πάρει τη ζωή των ανθρώπων. Και γνωρίζουμε πού τον οδήγησε η απόφασή του αυτή, εφόσον θέλησε να δοκιμάσει και τον πόνο μας και το θάνατό μας.

Τώρα η σειρά μας

Μπροστά σε τόση γενναιοδωρία από μέρους του Θεού, πώς να μην προσπαθήσουμε να του μοιάσουμε έστω και λίγο;

Στη διάρκεια της προσευχής, ο πειρασμός θα είναι να φάμε μερικά λεπτά, να ονειροβατούμε σε άλλα πράγματα, μέχρι να περάσει ο χρόνος... Και τόσα άλλα εμπόδια για μια καλή προσευχή.

Ελάχιστη γενναιοδωρία, απεναντίας, είναι ικανή να μας εμπνεύσει τον αναγκαίο ενθουσιασμό, χωρίς τον οποίο, κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, επομένως και η προσευχή, αποβαίνει ανιαρή και δύσκολη για πολύ καιρό.

- ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

Κάθε Κυριακή πηγαίνουμε στην εκκλησία για να ακούσουμε το Λόγο του Θεού και να μοιραστούμε τον ευχαριστιακό άρτο: αυτό δηλώνει την επιθυμία μας να πιστεύουμε στο Θεό και στον απεσταλμένο του Ιησού Χριστό.

Κυριακή 1 Μαΐου 2005

Το Πάσχα του Κυρίου - Ιωάννη 20,1-90

Ο θάνατος μάς αγγίζει και μας προκαλεί. Σε όλους εμάς ο Ιησούς δεν φανερώθηκε ή, όπως με τη Μαρία τη Μαγδαληνή, πολλοί από μας δεν τον αναγνώρισαν. Τότε, δεν μας απομένει παρά να έχουμε εμπιστοσύνη στα λόγια του Ιησού, τα οποία μελετούμε και γευόμαστε, προσπαθώντας να εισχωρήσουμε στο Μυστήριο. Τότε επεμβαίνει ο άλλος μαθητής: «αυτός που ο Ιησούς αγαπούσε» έτσι αυτοαποκαλείται. «Είδε και πίστεψε». Αποσιωπά το όνομά του από διακριτικότητα; Γιατί αυτή η σιωπή; Στην αρχή διαπιστώνει την απουσία του πτώματος και τα σημάδια αυτής της απουσίας: το σεντόνι που σκέπαζε το σώμα του και το σουδάριο που κάλυπτε την κεφαλή του. Αναγνωρίζει μέσα από τις Γραφές «ότι ο Ιησούς όφειλε να αναστηθεί από τους νεκρούς». Πρέπει να καταλάβουμε ότι ο μαθητής που ο Ιησούς αγαπά είναι κάθε μαθητής που ξέρει «να βλέπει» και «να διαβάσει» μέσα στις Γραφές. Ο μαθητής αυτός μπορεί να είναι καθένας από μας.

Κυριακή 8 Μαΐου 2005

Του Θωμά ή της Ευσπλαχνίας του Θεού -Ιωάννη 20,19-31

Οι αμφιβολίες μας μπορούν να γίνουν ευκαιρίες πίστης. Ο Θωμάς φαντάζεται ότι οι απόστολοι έχουν φαντασιώσεις. Πώς είναι δυνατό ένας νεκρός να κάνει μια επίσκεψη μέσα από αμπαρωμένες πόρτες; Καλπάζουσα φαντασία; Και ο Θωμάς ανήκει στους Δώδεκα. Μια αμφιβολία που είναι και δική μας, δεν είναι εύκολη υπόθεση η πίστη στην Ανάσταση. Αμφιβάλουμε, άραγε δεν είμαστε καλοί χριστιανοί; Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η πίστη μας επειδή είναι ζωντανή, δεν είναι βεβαιότητα ακλόνητη. Είναι μια πορεία συνάντησης, μια ιστορία αγάπης που εμπεριέχει στιγμές οικειότητας με τον Κύριο και στιγμές γεμάτες σκοτάδι. Πρέπει να αποδεχτούμε αυτές τις δύσκολες στιγμές στην πίστη μας στο Θεό. Το στήριγμα σ' αυτές τις στιγμές είναι οι Γραφές. Μια αμφιβολία είναι ένα μονοπάτι κάθαρσης και εξαγνισμού. Όλοι οι μεγάλοι προφήτες και μύστες του χριστιανισμού πέρασαν από παρόμοιες στιγμές νύχτας. Αποδεχόμενοι τις στιγμές αδυναμίες, πρέπει να μάθουμε να γονατίζουμε μπροστά στο μυστήριο.

Κυριακή 15 Μαΐου 2005

Οι μαθητές της Εμμαούς - Λουκά 24,13-35

Ο αναστημένος Χριστός δίνει ένα νόημα στη ζωή μας. Η ανθρώπινη απογοήτευση είναι ζωγραφισμένη στα πρόσωπα των δύο μαθητών. Άλλα σχεδιάζανε οι άνθρωποι που γίνανε φίλοι του... Πόσο μακριά βρίσκονταν από τα σχέδια του Θεού. Αυτόν που θεωρούσαμε ως τον «ελευθερωτή» είναι νεκρός! Ελπίζανε να είναι με το μέρος του θριαμβευτή, του νικητή. Οι δυο μαθητές δεν βλέπουν άλλη διέξοδο από την καθημερινότητά τους στην οποία επιστρέφουν. Όμως συμβαίνει το απρόβλεπτο, μια συνάντηση στην οποία δεν υπολογίζανε. Και όμως είχαν εξαντλήσει όλες τις πιθανότητες. «Δεν έχετε καταλάβει τίποτα». Ο απρόσμενος επισκέπτης δεν μασάει τα λόγια του, αλλ' όμως τους οδηγεί σε άλλα επίπεδα σκέψης. Είχαν λησμονήσει τις Γραφές, που όμως γνώριζαν. Τότε ανοίγονται τα μάτια τους, τότε πυροδοτούνται οι καρδιές τους. Όταν τεμαχίζει τον άρτο, αναγνωρίζουν Εκείνον, στο τελευταίο Δείπνο, και τον αναγνωρίζουν «συνοδοιπόρο» της ζωής τους.

Κυριακή 22 Μαΐου 2005

Ο καλός Ποιμένας - Ιωάννη 10,1-10

Ποιος είναι ο Θεός για μας; Κάποιος που επιβλέπει τη ζωή μας; Κάποιος που μας εμποδίζει να κάνουμε τη ζωή μας; Βέβαια όχι, ο Θεός μας μιλάει για ζωή, και να την έχουμε με αφθονία! Μας οδηγεί καθημερινά, όπως ένας βοσκός, σε πλούσια βοσκοτόπια, που δίνουν ζωή με αφθονία. Σήμερα προσευχόμαστε ιδιαίτερα για τις κλήσεις μέσα στην Εκκλησία, για τους άνδρες και τις γυναίκες που είναι ταγμένοι, μέσα στην Εκκλησία, να φροντίζουν το λαό του Θεού. Όπως και για όλους τους βαπτισμένους, ώστε, μέσα στην Εκκλησία ο καθένας να βρει τη θέση του από την οποία «θα στηρίξει την πίστη» όλων των

βαπτισμένων και να αναγγείλουν το έργο του Χριστού. Όλοι οι Βαπτισμένοι είμαστε συνεχιστές της αποστολής του. Πρέπει να βγούμε από τον εαυτό μας και να περάσουμε το κατώφλι της πόρτας του οποιουδήποτε άλλου... Είναι ο αγαπημένος του Θεού, όπως εμείς. Οφείλουμε να γίνουμε μια Εκκλησία που προσεύχεται...

Κυριακή 29 Μαΐου 2005

Ο Θεός έχει ένα πρόσωπο - Ιωάννη 14,1-12

Πηγαίνω να σας ετοιμάσω μια θέση. Κανένας δεν πηγαίνει στον Πατέρα, αν δεν περάσει από μένα, λέει ο Ιησούς Χριστός. Να δούμε το Θεό είναι μια φλόγα που καίει την καρδιά κάθε βαπτισμένου. Ο Θεός είναι απόμακρος, τόσο μακριά από εμάς; Κι εμείς ζούμε σ' ένα κόσμο τόσο μακρινό από το Θεό; Και σύμφωνα με την εικόνα που έχουμε σχηματίσει για το Θεό: γεμάτο μεγαλοπρέπεια, (θα λέγαμε ακατάδεκτο;) κριτή άτρωτο, απρόσιτο, δίνουμε δίκαιο στον ψαλμωδό που αναφωνεί: «τι είναι ο άνθρωπος για να τον φροντίζεις και ο γιος του ανθρώπου για να τον αγαπάς;». Η απάντηση δίνεται στον ψαλμό της ημέρας: «ο Θεός αγρυπνεί πάνω σ' αυτούς που ελπίζουν στην αγάπη του». Ανακαλύπτουμε ένα Θεό που είναι προσιτός, έγινε άνθρωπος. Ο Χριστός οδηγεί την ανθρωπότητα ολόκληρη στον Πατέρα, όποιον πιστεύει στον Υιό. Και ο Θεός έχει ένα πρόσωπο, το πρόσωπο του Χριστού. «Όποιος γνωρίζει εμένα, γνωρίζει και τον Πατέρα, όποιος βλέπει εμένα βλέπει και τον Πατέρα». Ο Θεός έχει το πρόσωπο του «σταυρωμένου» και το πρόσωπο του «αναστημένου». Η πίστη ανοίγει τα μάτια για να τους καταστήσει ικανούς να βλέπουν τον Αόρατο. Βλέπουμε το Χριστό ανάμεσα στο λαό του, μέσα στην Εκκλησία, που είναι το σώμα του. Τον βλέπουμε στο πρόσωπο του δυστυχισμένου και εκείνου που τον υπηρετεί. Ο Χριστός είναι ο Δρόμος, η Αλήθεια και η Ζωή.

π. Δημήτριος Δαλέζιος
Μετάφραση, προσαρμογή

Η χριστιανική ελπίδα για τον κόσμο

5.10 1995: Λόγος του Ιωάννη Παύλου Β' στον ΟΗΕ για τα 50 χρόνια του οργανισμού.

«Ως Χριστιανός, έχω ως κέντρο της ελπίδας και της εμπιστοσύνης μου τον Ιησού Χριστό. Η επέτειος των 2000 χρόνων από τη γέννησή του θα γιορταστεί με τον ερχομό της νέας χιλιετίας. Εμείς οι Χριστιανοί θεωρούμε ότι στο θάνατο και την ανάστασή Του αποκαλύφθηκε πλήρως η αγάπη του Θεού και η προσοχή Του για όλη τη δημιουργία. Ο Ιησούς Χριστός είναι για μας ο υιός του Θεού που έγινε άνθρωπος, και μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας. Ακριβώς για αυτόν το λόγο, η χριστιανική ελπίδα για τον κόσμο και το μέλλον επεκτείνεται σε κάθε ανθρώπινο πρόσωπο. Λόγω της ακτινοβόλου ανθρώπινης φύσης του Χριστού, τίποτα το πραγματικά ανθρώπινο δεν αποτυγχάνει να αγγίξει τις καρδιές των Χριστιανών. Η πίστη στο Χριστό δεν μας ωθεί στην αδιαλλαξία. Αντίθετα, μας υποχρεώνει και μας δεσμεύει στον πλήρη σεβασμό του διαλόγου. Η αγάπη μας για το Χριστό δεν μας αποσπά από το ενδιαφέρον μας για τους άλλους, αλλά μάλλον μας προσκαλεί στην ευθύνη για αυτούς, στον αποκλεισμό κανενός, και αν μη τι άλλο με μια ειδική ανησυχία για τον πιο αδύνατο και βασανισμένο.

Κατά συνέπεια, στα 2000 χρόνια από τη γέννηση του Χριστού, η Εκκλησία ζητά μόνο να είναι σε θέση να προτείνουμε με σεβασμό αυτό το μήνυμα της σωτηρίας, και να είναι σε θέση να προαγάγει, με τη φιλανθρωπία και την υπηρεσία, την αλληλεγγύη ολόκληρης της ανθρώπινης οικογένειας.

Κυρίες και κύριοι. Έρχομαι μπροστά σας, όπως ο πάπας Παύλος Στ' προκάτοχός μου ακριβώς τριάντα χρόνια πριν, όχι ως κάποιος που ασκεί τη προσωρινή ισχύ του -αυτές ήταν οι λέξεις του- ούτε ως θρησκευτικός ηγέτης που επιδιώκει ειδικά προνόμια για την κοινότητά του. Έρχομαι μπροστά σας ως μάρτυρας: ένας μάρτυρας για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ένας μάρτυρας για την ελπίδα, ένας μάρτυρας με την πεποίθηση ότι το πεπρωμένο όλων των εθνών βρίσκεται στα χέρια μιας φιλεϋσπλαχνης πρόνοιας.

Πρέπει να υπερνικήσουμε το φόβο του μέλλοντος. Αλλά δεν θα είμαστε σε θέση να το υπερνικήσουμε εντελώς εκτός αν κάνουμε κάτι όλοι μαζί. Η "απάντηση" σε εκείνο το φόβο δεν είναι ούτε εξαναγκασμός ούτε καταστολή, ούτε η επιβολή ενός κοινωνικού "μοντέλου" σε ολόκληρο κόσμο. Η απάντηση στο φόβο που σκοτεινιάζει την ανθρώπινη ύπαρξη στο τέλος του εικοστού αιώνα είναι η κοινή προσπάθεια να χτιστεί ένας πολιτισμός της αγάπης, που θα ιδρυθεί στις καθολικές αξίες της ειρήνης, της αλληλεγγύης, της δικαιοσύνης, και της ελευθερίας. Και η "ψυχή" του πολιτισμού της αγάπης είναι ο πολιτισμός της ελευθερίας: της ελευθερίας των ατόμων και της ελευθερίας των εθνών, βιωμένη στην απλόχερη προσφορά αλληλεγγύης της ευθύνης.

Δεν πρέπει να είμαστε φοβισμένοι για το μέλλον. Δεν πρέπει να είμαστε φοβισμένοι για τον άνθρωπο. Δεν είναι τυχαίο ότι είμαστε εδώ. Κάθε ανθρώπινο πρόσωπο έχει δημιουργηθεί "κατ' εικόνα και ομοίωση" του Θεού. Αυτή είναι η προέλευση όλων. Έχουμε έμφυτη την ικανότητα για φρόνηση και αρετή. Με αυτά τα δώρα, και με τη βοήθεια της επιείκειας του Θεού, μπορούμε να χτίσουμε μέσα στον επόμενο αιώνα και την επόμενη χιλιετία ένα πολιτισμό αντάξιο του ανθρώπινου προσώπου, έναν αληθινό πολιτισμό της ελευθερίας. Μπορούμε και πρέπει να το κάνουμε. Και με αυτό τον τρόπο, θα δούμε ότι τα δάκρυα αυτού του αιώνα έχουν προετοιμάσει το έδαφος για μια νέα άνοιξη του ανθρώπινου πνεύματος».

Ιωάννης Παύλος ο Β', ένας ποιμένας με οράματα

Από την Ομιλία του Σεβασμιότατου Νικολάου στον καθεδρικό ναό του Αγίου Διονυσίου. Μετά από μια βιογραφική εισαγωγή ο αρχιεπίσκοπος συνδέει την 25 επέτειο αρχιεροσύνης με τη λειτουργική πράξη: *«Με την ευκαιρία και της σημερινής Ημέρας των Ιεραποστολών, θα ήθελα να σταθώ σε μερικά σημεία της όλης διακονίας του, που χαρακτηρίζουν ιδιαίτερα τον εορτάζοντα Ποντίφικα»*

1.-Το ιεραποστολικό του πνεύμα

Από την ημέρα της εκλογής του δεν έπαψε να εκδηλώνει τη μέριμνά του για τη διάδοση του ευαγγελικού μηνύματος στο σημερινό μας κόσμο. Μια από τις πρώτες του φράσεις, που

¹ 19 Οκτωβρίου 2003: Εορτασμός των 25 χρόνων αρχιερατείας του Ιωάννου-Παύλου του Β' στην αποστολική Έδρα της Ρώμης. Ομιλία του Σεβασμιότατου Αρχιεπισκόπου των εν Αθήναις Καθολικών και Προέδρου της Ιεράς Συνόδου της Καθολικής Ιεραρχίας της Ελλάδος κ. Νικολάου, κατά την διάρκεια της Θείας Λειτουργίας υπέρ του Πάπα Ιωάννη Παύλου Β'

απηύθυνε στον κόσμο, ως νέος πάπας, ήταν «Άνοιξε διάπλατα τις πόρτες στο Χριστό!». Και με τα 102 ταξίδια του ανά τον κόσμο², τα 144 ταξίδια του σε διάφορες περιοχές της Ιταλίας και τις 301 επισκέψεις του στις διάφορες ενορίες της Αιώνιας Πόλεως, ως Επίσκοπος Ρώμης, έδωσε πρώτος εκείνος το παράδειγμα για τη διάδοση του Ευαγγελίου σε κείνους που δεν το έχουν ακόμη ακούσει ή το νέο ευαγγελισμό σε όσους έχουν ήδη δεχθεί το χριστιανισμό αλλά δεν είναι όσο θα έπρεπε συνεπείς με την πίστη τους. Με τα ταξίδια του αυτά αναπτέρωσε το ηθικό Ποιμένων και Πιστών και στήριξε την πίστη τους στον Ιησού Χριστό τον Υιό του Θεού του ζώντος.

2.-Ο σεβασμός της ζωής και των δικαιωμάτων του ανθρώπου, από τη στιγμή της συλλήψεώς του στα μητρικά σπλάγχνα μέχρι το φυσικό του θάνατο

Ίσως κανένας άλλος άνθρωπος στον πλανήτη μας δεν υπερασπίστηκε τον άνθρωπο και την ανθρώπινη ζωή τόσο, όσο ο Ιωάννης-Παύλος ο Β΄. Στις διάφορες Εγκυκλίους, Παροτρύνσεις, Επιστολές, ομιλίες, κηρύγματα, κατηχήσεις, δεν έχανε ποτέ την ευκαιρία και πάντα υπερασπίστηκε τη ζωή, έστω κι αν συχνά χαρακτηρίζεται ως «οπισθοδρομικός» διότι επαναλαμβάνει με όλη τη δύναμη της φωνής του το θεϊκό Νόμο, που λέγει: μη φονεύσεις, μην κλέψεις, μην κάνεις το κακό στον άλλο, να αγαπάς τον πλησίον σου όπως αγαπάς τον εαυτό σου. Δεν υπερασπίστηκε ο Ιωάννης-Παύλος ο Β΄ τη ζωή μόνο κατά την αρχή και το τέλος της επίγειας πορείας της, αλλά και καθόλα τα στάδιά της. Μίλησε για τα δικαιώματα των παιδιών, των νέων, των γυναικών, των εργαζομένων εν γένει -όπου τόνισε ότι η εργασία είναι για τον άνθρωπο κι όχι ο άνθρωπος για την εργασία-. Μίλησε για το σεβασμό και τη βοήθεια προς τους πρόσφυγες, προς τα θύματα της ανθρώπινης εκμετάλλευσης. Υπογράμμισε την αξία του ανθρώπου ως εικόνας του Θεού, την οποία κανείς δεν πρέπει να βλέπει και να τη χρησιμοποιεί ως αντικείμενο, αλλά να τη σέβεται και να την τιμά, διότι ο κάθε άνθρωπος έχει εξαγορασθεί με το Αίμα του Θεανθρώπου, του Λυτρωτή του κόσμου.

3.-Η συνεχής μέριμνα και αγωνία του για την ειρήνη του κόσμου

Αναρίθμητες είναι οι επεμβάσεις του για την επικράτηση της ειρήνης μέσα στον κόσμο. Δεν αρκείται στα ετήσια Μηνύματά του κάθε Πρωτοχρονιά για να μιλήσει για την ειρήνη. Κάθε φορά που αναφέρεται μια εστία πολέμου πάνω στη γη, ή ακόμη που προβλέπεται ένας πόλεμος, η φωνή του Ποντίφικα ακούεται, αλλά συχνά -δυστυχώς- δεν εισακούεται. Τρανό παράδειγμα ο συνεχιζόμενος πόλεμος στο Ιράκ. Σήμερα, εκείνοι που πριν από μήνες δεν θέλησαν να ακούσουν τη φωνή του, πληρώνουν με βαρύ τίμημα αίματος την απάνθρωπη απόφασή τους! Κι όμως, η φωνή του Ιωάννη-Παύλου του Β΄ εξακολουθεί να αντηχεί: «Ποτέ πια πόλεμος!». Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια που απηύθυνε προς όλους, αλλά ιδίως προς τους νέους: «Έζησα τον β΄ παγκόσμιο πόλεμο και επέζησα. Γι' αυτό αισθάνομαι την υποχρέωση να πω, ιδιαίτερα σε σας στους νέους: 'Ποτέ πια πόλεμος!'».

4.-Η αγωνία και το πάθος του για την ενότητα των χριστιανών

Από την ημέρα της εκλογής του ως Επισκόπου Ρώμης, ο Ιωάννης-Παύλος ο Β΄ διακατέχεται σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό από το «πάθος της ενότητας της Εκκλησίας». Μας το είπε καθαρά, εδώ στην Αθήνα, κατά το αλησμόνητο εκείνο Ιερό Συλλεϊτουργό της 5^{ης} Μαΐου 2001: «Το πάθος της ενότητας της Εκκλησίας -μας έλεγε- πρέπει να είναι όλων των μαθητών του Χριστού. Δυστυχώς, η θλιβερή κληρονομιά του παρελθόντος μάς ακολουθεί ακόμα πέραν από το κατώφλι της τρίτης χιλιετίας, ένας μακρύς δρόμος παραμένει ακόμα να διανύσουμε. Αλλά αυτό δεν θα πρέπει να μας αποθαρρύνει. Η αγάπη μας για τον Κύριο μάς ωθεί να εργασθούμε ακόμη περισσότερο προς όφελος της ενότητας. Για να κάνουμε νέα βήματα υπ' αυτήν την έννοια, είναι σημαντικό να 'ξεκινήσουμε από το Χριστό'. Στην προσευχή του Ιησού και όχι στις ικανότητές μας πρέπει να στηριχθεί η εμπιστοσύνη ώστε να μπορέσουμε να φθάσουμε μέσα στην ιστορία στην πλήρη και ορατή κοινωνία όλων των

² Στατιστικά στοιχεία κατά το τέλος του 2003

χριστιανών. Είθε η ανάμνηση του καιρού όπου η Εκκλησία ανέπνεε με 'δύο πνεύμονες' να ωθήσει τους χριστιανούς Ανατολής και Δύσης να βαδίσουν μαζί στην ενότητα της πίστεως και στο σεβασμό των νομίμων διαφορών, αποδεχόμενοι αλλήλους και αλληλοστηριζόμενοι ως μέλη του μοναδικού Σώματος του Χριστού».

Αυτά τα λόγια, που απηύθυνε σε μας, δεν παύει να τα εφαρμόζει επί 25 χρόνια, από τη θέση του Πρώτου Επισκόπου της Εκκλησίας.

5.-Η ευλάβειά του προς την Υπεραγία Θεοτόκο

Ο Ιωάννης-Παύλος ο Β΄ έθεσε την αρχιερατεία του υπό την προστασία της Παναγίας. Έμβλημά του είναι οι δύο λατινικές λέξεις: «Totus tuus», «Όλος δικός σου», δηλαδή όλος ανήκει στην Παναγία.

Την ευλάβειά του αυτή την φανερώνει σε όλα τα γραπτά του, σε όλους τους λόγους του. Δεν αφήνει ευκαιρία για να προτρέψει όλους τους πιστούς του κόσμου να είναι ένθερμοι ευλαβείς της Αειπαρθένου. Πέρσι, τέτοιες ημέρες, ανακήρυξε το «Έτος του Αγίου Ροδαρίου», της γνωστής αυτής προσευχής προς την Αειπάρθενο Θεοτόκο, και κάλεσε ολόκληρη την Εκκλησία να ξαναδώσει στην πνευματική ζωή των τέκνων της την πρέπουσα θέση αυτής της πατροπαράδοτης προσευχής, προσιτής σε όλους και ικανής να επιτελέσει μεγαλεία.

Στο σημερινό μήνυμά του για την Ημέρα των Ιεραποστολών, προσκαλεί όλους τους πιστούς της Εκκλησίας να είναι «υπηρέτες του Ευαγγελίου σε όλη την οικουμένη υπό την προστασία της Παναγίας». Λέγει μεταξύ άλλων: «Η Εκκλησία έχει την πρόθεση να συνεχίσει σ' αυτό το πνευματικό και ιεραποστολικό μονοπάτι με τη συνοδεία της Ευλογημένης Παρθένου, που είναι αστέρι του νέου ευαγγελισμού, λαμπερή αυγή και σίγουρος οδηγός στα βήματά μας. (...) Η Παναγία γίνεται για μας διδάσκαλος και οδηγός. Μέσω της ενέργειας του Παναγίου Πνεύματος, μας βοηθάει να αποκτήσουμε αυτή την 'ήρεμη τόλμη', που δίνει στους πιστούς τη δυνατότητα να μεταδώσουν στους άλλους την εμπειρία τους για τον Ιησού και την ελπίδα που τους εμπνυχώνει. (...) Κάτω από το βλέμμα της Μητέρας της (της Παναγίας) η Εκκλησία αυξάνει σαν οικογένεια που αναγεννιέται από το Άγιο Πνεύμα και, αποδεχομένη τις προκλήσεις του νέου ευαγγελισμού, προσφέρει το συμπονετικό πρόσωπο του Ιησού στους αδελφούς και στις αδελφές, ιδίως στους πιο φτωχούς και σ' εκείνους που έχουν ανάγκη, σ' αυτούς που είναι μακριά από την πίστη και το Ευαγγέλιο» Και τελειώνει με τη φράση: «Με την υποστήριξη της Παναγίας δεν θα διστάσουμε να αφιερωθούμε με γενναιοδωρία στην αγγελία του Ευαγγελικού Μηνύματος μέχρι τα πέρατα της οικουμένης».

Αυτή την αγγελία έφερε ο ίδιος ο Ιωάννης-Παύλος ο Β΄ μέχρι τα πέρατα της οικουμένης με τα 102 ταξίδια του ανά τον κόσμο, με το γραπτό και προφορικό λόγο του, με το υπέροχο παράδειγμά του. (...)

Κι εμείς, με τη σειρά μας, ως «υπηρέτες του Χριστού και οικονόμοι των μυστηρίων του Θεού», υπό την καθοδήγηση του Πρώτου Επισκόπου της Εκκλησίας, ως Συνεπίσκοποί του σε πλήρη εκκλησιαστική κοινωνία μαζί του, αλλά και σεις, ως άγιος Λαός του Θεού, ας συνεχίσουμε την επίγεια πορεία μας, βιώνοντας όσο μπορούμε καλύτερα το Ευαγγέλιο και κηρύττοντάς το με τα λόγια, αλλά προπαντός με τα έργα μας στο άμεσο περιβάλλον μας, στην κοινωνία μας, σε όλο τον κόσμο».

Μια πλούσια σε εμπειρίες ζωή

Ο εκλιπών προκαθήμενος της καθολικής Εκκλησίας είναι ο πάπας Ιωάννης-Παύλος Β΄, ο οποίος κατά την επίσημη σειρά του καταλόγου των παπών καταλαμβάνει τον αριθμό 264.

Carlo Wojtyla είναι το κατά κόσμο όνομά του. Υιός του Καρόλου Wotjyla και της Emilia Kaezowsky, γεννήθηκε στη μικρή κωμόπολη Wadowice, νοτιοδυτικά

της Κρακοβίας, στις 18 Μαΐου 1920. Κατάγεται από σεμνή αγροτική οικογένεια του Wadowice. Σε ηλικία 9 ετών έμεινε ορφανός από μητέρα. Από το 1931 ως το 1938 παρακολουθεί κλασικές σπουδές στην πόλη του με εξαιρετικές επιδόσεις. Το 1938 ο πατέρας του μεταφέρεται στην Κρακοβία, όπου ο νεαρός Κάρολος εγγράφεται στο πανεπιστήμιο Jagellonica και παρακολουθεί φιλολογία και φιλοσοφία. Με την κατάληψη της Πολωνίας από τους Ναζί (1939) όλα τα σχολεία και τα πανεπιστήμια κλείνουν. Πολλοί από τους καθηγητές και τους φοιτητές οδηγούνται σε καταναγκαστικά έργα..

Ο νεαρός Κάρολος κατορθώνει μεν να αποφύγει τη σύλληψη, είναι όμως υποχρεωμένος να εργαστεί ως απλός εργάτης σε μεταλλεία και, αργότερα, στα χημικά συγκροτήματα του Slovay και Falecki. Σ' αυτήν την περίοδο, χάνει τον πατέρα του και το μεγάλο του αδελφό, που μόλις είχε πάρει το δίπλωμα της ιατρικής. Παραμένει μόνος στην οικογένειά του και συνεχίζει να ζει στην Κρακοβία, κατά τη διάρκεια της χιτλερικής κατοχής. Εκείνη την περίοδο δείχνει εξαιρετικό ενδιαφέρον για τα εργατικά προβλήματα και συγχρόνως επιδίδεται στη φιλολογία, το θέατρο και την ποίηση. Σε ηλικία 22 ετών, θα ωριμάσει μέσα του η ιερατική κλήση και θα εισέλθει σε κάποιο κρυφό Ιεροσπουδαστήριο για τις θεολογικές του σπουδές (οι Γερμανοί είχαν απαγορεύσει και τα Ιεροσπουδαστήρια).

Το 1945, μετά τον πόλεμο θα συνεχίσει κανονικά τις θεολογικές σπουδές στο μεγάλο Ιεροσπουδαστήριο της Κρακοβίας. Την 1^η Νοεμβρίου 1946 χειροτονείται ιερέας και, λόγω των εξαιρετικών επιδόσεών του, αποστέλλεται στη Ρώμη για ειδικευση στο πανεπιστήμιο «Angelicum».

Το 1948 λαμβάνει το πτυχίο του στην ηθική. Επανέρχεται στην πατρίδα του και συνεχίζει την έρευνα της επιστήμης, διδάσκοντας συγχρόνως θεολογία στο καθολικό πανεπιστήμιο της Κρακοβίας και διακρινόμενος για τα εμπειριστατωμένα θεολογικά του άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά.

Το 1958, ο πάπας Πίος ΙΒ' τον ονομάζει τιτουλάριο-επίσκοπο και βοηθό στην επισκοπική έδρα της Κρακοβίας. Το 1964 αναλαμβάνει την αρχιεπισκοπή της Κρακοβίας και το 1967 προάγεται από τον Παύλο ΣΤ' σε καρδινάλιο.

Λόγω των εξαιρετικών θεολογικών και κοινωνικών γνώσεών του έπαιξε δραστήριο ρόλο στη Β' Βατικανή Σύνοδο και συνέβαλε στη σύνταξη μεγάλων διαταγμάτων, όπως το «Gaudium et Spes» κ.ά. Επίσης, στους εκκλησιαστικούς κύκλους της Ρώμης, μετά τη Σύνοδο, είχε καταστεί πολύ γνωστός και έχαιρε μεγάλης εκτιμήσεως.

Μετά τον αδόκητο και αιφνίδιο θάνατο του πάπα Ιωάννη-Παύλου Α' (εκλεγμένου προ 33 μόλις ημερών), στις 14 Οκτωβρίου 1978, εισήλθαν στο κονκλάβιο του Βατικανού 110 καρδινάλιοι για την εκλογή του νέου ποντίφικος. Το κονκλάβιο αυτό υπήρξε αρκετά σύντομο, διότι, δύο μέρες μετά, και ύστερα από 8 ψηφοφορίες, ο Πολωνός καρδινάλιος Wojtyla, ηλικίας 58 ετών, είχε εκλεγεί πάπας (16 Οκτωβρίου 1978, στις 18,45). Όταν μεταδόθηκε η χαρμόσυνη είδηση στον κόσμο που ανέμενε στην πλατεία του αγίου Πέτρου, όλοι, προς στιγμινή εξεπλάγησαν για το ξένο όνομα που ακούστηκε και διερωτήθηκαν «ποιος άραγε να είναι αυτός;».

Κάποια φωνή από το χώρο του κονκλαβίου φώναζε στους δημοσιογράφους: «Να, αυτός είναι». Ο καρδινάλιος Wojtyla, που έφτασε τελευταίος στο Κονκλάβιο... «Το είχα προβλέψει. Είναι Πολωνός, βαθιάς μορφώσεως και με μεγάλη ευλάβεια στην Παναγία». Η φωνή αυτή ήταν ενός από τους κληρικούς που είχαν κάποια υπηρεσία στο κονκλάβιο, του Σεβασμ. Del Ton, ο οποίος συνέχισε: «Η εκλογή δεν μπορούσε να είναι καλύτερη. Υπάρχουν σ' αυτόν πολλά προσόντα: ποιμένας, στοχαστής, ρήτορας, αγωνιστής. Είναι ο κατάλληλος άνθρωπος για τους σημερινούς καιρούς».

Όταν παρουσιάστηκε στον κεντρικό εξώστη του αγίου Πέτρου για να δώσει την

πρώτη του ευλογία «Urbi et Orbi», δεν αρκέστηκε μόνο σ' αυτό αλλά θέλησε, αυθόρμητα από την καρδιά του, να απευθύνει λίγα λόγια στον κόσμο:

«Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, είμαστε ακόμη όλοι μας λυπημένοι από τον αδόκητο θάνατο του αξιαγάπητου πάπα Ιωάννη-Παύλου Α'. Και να, που οι εξοχότατοι καρδινάλιοι κάλεσαν ένα νέο επίσκοπο στη Ρώμη. Τον κάλεσαν από μία μακρινή χώρα. Μακρινή, αλλά πάντα κοντινή με την κοινωνία της πίστεως και της χριστιανικής παραδόσεως. Φοβήθηκα να δεχτώ αυτήν την ονομασία, τη δέχθηκα όμως υπακούοντας στο θέλημα του Ιησού Χριστού και στην απόλυτη εμπιστοσύνη στη Μητέρα του, την Αειπάρθενο Μαρία». Δήλωσε στους καρδινάλιους ότι επιθυμεί αν κρατήσει το διπλό όνομά του προκατόχου του, Ιωάννης-Παύλος Β', διότι ήθελε να συμβάλει στη συνέχιση του προγράμματος που είχαν εξαγγείλει ο Ιωάννης ΚΓ' και ο Παύλος ΣΤ'.

Ο Ιωάννης-Παύλος Β' είναι ο πρώτος Πολωνός πάπας, ο οποίος, στον προχωρημένο αιώνα μας, ήρθε να σπάσει τη μακραίωνη παράδοση των 455 χρόνων Ιταλών παπών. Ήταν ένα από δείγμα της παγκοσμιοτητας της Εκκλησίας, η οποία επέστρεφε στις ρίζες της. Πάρα πολλοί πάπες στους πρώτους 18 αιώνες ανήκαν σε διάφορες χώρες της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής.

π. Νικηφόρος Βιδάλης
Αρχιερατικός Επίτροπος

Αποστολικά Ταξίδια

«Τα αποστολικά ταξίδια έχουν μοναδικό σκοπό να κηρύξουν το ευαγγελικό μήνυμα, να καλλιεργήσουν την ενότητα, να χαλυβδώσουν το δυναμισμό στις τοπικές εκκλησίες», πάπας Ιωάννης Παύλος Β' (1985).

Μερικοί αριθμοί από τα 103 ταξίδια του Πάπα και τις 131 επισκέψεις του.

Η Θεία Λειτουργία στο μεγαλύτερο υψόμετρο: στη Βολιβία-La Paz στα 4.100 μέτρα.

Το μεγαλύτερο ταξίδι: στην Ασία και στην Ωκεανία όπου έκανε παραπάνω από 50.000 χλμ αεροπορικώς.

Στη Λατινική Αμερική: 19 ταξίδια εκ των οποίων 3 στη Βραζιλία, 5 στο Μεξικό, 2 στην Αργεντινή.

Στην Αφρικανική Ήπειρο: 12 ταξίδια εκ των οποίων 3 στην Ακτή του Ελεφαντοστού, 2 στην Μπουρκίνα Φάσο / Νιγηρία / Δημοκρατία του Κονγκό.

Στην Ασία: 7 ταξίδια εκ των οποίων 2 στην Ινδία.

Βόρειο Αμερική: 8 ταξίδια εκ των οποίων 5 στις Ηνωμένες Πολιτείες, 3 στον Καναδά.

Στην Απω Ανατολή: 4 ταξίδια

Στην Ωκεανία: 3 ταξίδια

Στην Ευρώπη: 9 ταξίδια στην Πολωνία, 7 στη Γαλλία, 4 στην Ισπανία / Πορτογαλία, 3 στην Τσεχία, 2 Βέλγιο / Κροατία / Ουγγαρία από 1 ταξίδι Ελλάδα, Μάλτα, Καζακστάν, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν και Βουλγαρία.

Ταξίδι στην Ελλάδα:

4-5 Μαΐου 2001: προσκύνημα στα βήματα του Αποστόλου Παύλου, στον Άρειο Πάγο Αθηνών.

Γραφείο Τύπου
ΙΣΚΙΕ

Οι κλήσεις

Αν σκέφτεσαι να ιερωθείς...

(Παραλλαγή σ' ένα θέμα του R. Kipling)

Αν η σκέψη να ιερωθείς δε λείει να σ' αφήσει, παρ' όλη την αποστροφή που σου εμπνέει, παρ' όλα τα εμπόδια που βρίσκει
 αν έχεις καταλάβει πως θα περάσεις μια ζωή φωνάζοντας βοήθεια σ' ένα Θεό που, ως επί το πλείστον, θα σε παρατηρεί ακίνητος
 αν έχεις καταλάβει πως πρέπει να κοιτάξεις την Ανία κατάματα, μέχρι να κατεβάσει, πρώτη αυτή, τα μάτια της
 αν έχεις καταλάβει πως θα πρέπει να κάνεις όχι ό,τι μπορείς, αλλ' ό,τι οφείλεις
 αν έχεις καταλάβει πως θα σπέρνεις και σπάνια θα βλέπεις κάτι να φυτρώνει και πως, ό,τι φύτρωσε, άλλος θα το θερίσει
 αν έχεις καταλάβει πως, για να κάνεις τους ανθρώπους αρεστούς στο Θεό, θα πρέπει να τους γίνεις εσύ δυσάρεστος
 αν είσαι έτοιμος να τους φερθείς τραχειά, ενώ η καρδιά σου θα σφίγγεται μπρος στην αδυναμία τους
 αν είσαι έτοιμος να τους φερθείς μ' αγάπη, τη στιγμή που θα 'θελες να τους εκδικηθείς για την αγνωμοσύνη τους
 αν είσαι έτοιμος να τους συναναστρέφεις, ακόμη κι όταν θα θες να μείνεις μόνος
 αν έχεις σκεφτεί πως θα 'σαι ολομόναχος, όταν θα 'χεις ανάγκη να 'ναι κοντά σου κάποιος
 αν δέχεσαι να μην ξαπλώνεις, να μην ακουμπάς το κεφάλι σου στα γόνατα μιας γυναίκας, όταν γυρνάς εξουθενωμένος απ' τη μάχη

αν δέχεσαι να μην ξαναχωθείς στη μήτρα που σε γέννησε,
κοιτάζοντας τον τάφο, τη μήτρα που θα σε ξαναγεννήσει
αν θεωρείς το χρέμα ωφέλιμο ή ανώφελο,
μόνο σε σχέση με την αποστολή σου
αν έχεις στοχαστεί, γιατί ο Χριστός έχτισε την Εκκλησία του πάνω
σ' έναν άνθρωπο όχι ιδιαίτερος έξυπνο ούτε ιδιαίτερος θαρραλέο
αν είσαι έτοιμος να συγκρουσθείς με Πάπες και Επισκόπους
ούτε ιδιαίτερος έξυπνους ούτε ιδιαίτερος θαρραλέους,
όντας πανέτοιμος να κάνεις, τελικά, ό,τι αυτοί ζητάνε
αν δεν σε τρομάζουν ούτε οι αμαρτίες των αλλοιών ούτε οι δικές σου
αν, μ' άλλα λόγια, δέχεσαι να σταυρωθείς,
γνωρίζοντας πως δεν είναι διόλου απίθανο να μην αναστηθείς,
και όμως, πιστεύοντας πως οπωσδήποτε θ' αναστηθείς
τότε, ασφαλώς, είναι ο Χριστός που σε καλεί και σκέψου καλά,
τι θα Του απαντήσεις.

π. Σ. Μαυροφίδης

Τρόπος εκλογής του Ποντίφικα

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις³

Καθίσταται σαφές ότι η νόμιμη αποστολική διαδοχή στην Έδρα της Ρώμης, με την οποία «εξαιτίας της υψηλής της υπεροχής πρέπει να συμφωνεί κάθε Εκκλησία»⁴ υπήρξε πάντα αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής⁵.

Αυτό που ώθησε τον Ιωάννη Παύλο Β' στο διάβημα της αναθεώρησης είναι η επίγνωση ότι έχει αλλάξει η κατάσταση στην οποία σήμερα ζει η Εκκλησία... Στη διατύπωση της νέας νομοθεσίας⁶, παρά το γεγονός ότι λαμβάνονται υπόψη οι σύγχρονες απαιτήσεις, γίνεται προσπάθεια να διατηρηθεί στην ουσία η συνετή και σεβαστή παράδοση που ισχύει μέχρι σήμερα.

Στις σημερινές ιστορικές περιστάσεις⁷, η παγκόσμια διάσταση της Εκκλησίας φαίνεται να εκφράζεται αρκούντως από το Κολέγιο των εκατόν είκοσι (120) Καρδινάλιων εκλεκτόρων προερχομένων από όλα τα μέρη της γης και από τους πιο ποικίλους πολιτισμούς.

Παραμένει όμως η διάταξη που καθιέρωσε ο Παύλος ΣΤ', κατά την οποία δεν μετέχουν στην εκλογή οι καρδινάλιοι που συμπλήρωσαν, από την ημέρα που αρχίζει να είναι κενή η Αποστολική Έδρα, τα ογδόντα έτη της ζωής τους. Αυτό

³ Αποστολικό διάταγμα του Ιωάννου Παύλου Β',

⁴ Άγιος Ειρηναίος, *Κατά αιρέσεων* 5,32

⁵ Ακριβώς γι' αυτό το λόγο οι Ρωμαίοι Ποντίφικες, στη διάρκεια των αιώνων, θεώρησαν ιδιαίτερο καθήκον αλλά και δικαίωμα, να ορίζουν με κατάλληλους κανόνες την εκλογή του Διαδόχου τους. Έτσι, στους πρόσφατους χρόνους, οι προκάτοχοι του Ιωάννου Παύλου του Β': Αγ. Πίος 10^{ος}, Πίος 11^{ος}, Πίος 12^{ος}, Ιωάννης 23^{ος} και Παύλος ο 6^{ος}, ο καθένας με σκοπό να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες ανάγκες της ιστορικής στιγμής, προσπάθησαν να δώσουν τις κατάλληλες οδηγίες, στην περίπτωση χηρείας της Αποστολικής Έδρας, για την εκλογή του Ρωμαίου Ποντίφικα.

⁶ Κατά τα άλλα, όσα αναφέρονται εδώ στηρίζονται στους Κανόνες 335, 349 και 47 του Κανονικού Δικαίου

⁷ Βλ. Κ.Δ. (349). Καταργούνται η δια βοής και με συμβιβασμό εκλογή

όμως δεν εμποδίζει όσους είναι ογδόντα ετών και άνω να λάβουν μέρος στις προκαταρκτικές συνελεύσεις του Κονκλαβίου.

Μετά από ώριμη σκέψη το αποστολικό διάταγμα καταλήγει στην απόφαση να προσδιορίσει και να καθιερώσει ως μοναδικό⁸ τρόπο με τον οποίο οι εκλέκτορες μπορούν να δώσουν την ψήφο τους για την εκλογή του Ρωμαίου Ποντίφικα τη μυστική ψηφοφορία.

Ο ρόλος του Κολεγίου των Καρδινάλιων

Οι Καρδινάλιοι κατά τη διάρκεια της χηρείας της Αποστολικής Έδρας ασκούν τη διακυβέρνηση της Εκκλησίας μόνο σε τρέχοντα θέματα, καθώς και σε ό,τι αφορά στην προετοιμασία ή είναι αναγκαίο για την εκλογή του νέου Ποντίφικα.

Κατά την περίοδο αυτή προβλέπονται δύο ειδών συνελεύσεις των Καρδινάλιων: η γενική -ολοκλήρου του Κολεγίου- και η ιδιαίτερη. Η πρώτη πραγματοποιείται μόλις ειδοποιηθούν οι εκλέκτορες ότι η Έδρα της Ρώμης χηρεύει και επαναλαμβάνεται κατά διαστήματα, μέχρι την εκλογή του νέου Πάπα. Η ιδιαίτερη συνέλευση συγκροτείται από τον καρδινάλιο Καμεράριο της Αγίας Ρωμαϊκής Εκκλησίας και από τρεις καρδινάλιους, έναν από κάθε τάξη (επισκόπων, πρεσβυτέρων, διακόνων).

Έργο των ιδιαιτέρων συνελεύσεων είναι να χειρίζονται θέματα μικρής σημασίας που προκύπτουν καθημερινώς.

Οι γενικές συνελεύσεις που προηγούνται της εκλογής, και γι' αυτό ονομάζονται προκαταρκτικές, πρέπει να διεξάγονται καθημερινώς, από τη στιγμή που θα καθοριστούν από τον Καμεράριο και τους βοηθούς του, ακόμη και την ημέρα της εξοδίου ακολουθίας του μακαριστού Ποντίφικα. Αυτό γίνεται για να δοθεί η δυνατότητα στον Καμεράριο να ενημερώσει τους Καρδινάλιους για διάφορα θέματα και ν' ακούσει γνώμες και παρατηρήσεις τους. Πρωτίστως όμως για να λάβουν σαφή γνώση του Διατάγματος περί εκλογής του νέου Ποντίφικα όλοι οι Καρδινάλιοι. Κατόπιν όλοι οι παρόντες Καρδινάλιοι οφείλουν να δώσουν όρκο ότι θα τηρήσουν τις διατάξεις του εγγράφου περί εκλογής, καθώς και το απόρρητο.

Η ανάθεση σε δύο εκκλησιαστικούς άνδρες, ικανούς στην εκκλησιαστική διδασκαλία, ανθρώπους φρόνησης και βαθιάς ηθικής υπευθυνότητας, να κηρύξουν στους Καρδινάλιους απευθύνοντάς τους δύο εμπειριστατωμένες ομιλίες, γύρω από τα προβλήματα της Εκκλησίας στην παρούσα στιγμή, ώστε η νέα εκλογή να εμπνέεται από το παπικό διάταγμα.

Κατά τις γενικές συνελεύσεις αποφασίζεται η έγκριση των εξόδων, από την ημέρα του θανάτου του Ποντίφικα μέχρι την εκλογή του διαδόχου του και γίνεται ανάγνωση ενδεχομένων διαθηκών που έχει αφήσει ο εκλιπών πάπας.

Κατά τη διάρκεια της χηρείας, βάσει του άρθρου 6 του Αποστολικού Διατάγματος Pastor Bonus⁹ με το θάνατο του Ποντίφικα όλοι οι πρόεδροι των Συνοδικών Επιτροπών, Συμβουλίων κ.λπ. της Ρωμαϊκής Κουρίας, παύουν να ασκούν τα καθήκοντά τους. Εξαιρούνται οι: Καμεράριος, ο Μέγας Αποστολικός Πνευματικός Δικαστής, ο Βικάριος του Πάπα στη Ρώμη, ο καρδινάλιος Πρωτοπρεσβύτερος της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου και Βικάριος της Πόλεως του Βατικανού.

⁹ «Καλός ποιμένας», AAS 1988, 860

Ο Πρύτανης του Κολεγίου των Καρδινάλιων, ευθύς ως ενημερωθεί για το θάνατο του Πάπα, οφείλει να ειδοποιήσει όλους τους Καρδινάλιους, καλώντας τους να έρθουν στη Ρώμη για τα περαιτέρω. Επίσης ενημερώνει το Διπλωματικό Σώμα παρά τη Αγία Έδρα, και τους αρχηγούς των κρατών τους.

Εκλογή του νέου Ποντίφικα

Φυσικοί εκλέκτορες του Ρωμαίου Ποντίφικα είναι αποκλειστικά οι Καρδινάλιοι και ο αριθμός αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 120. Καμία άλλη εξουσία, εκκλησιαστική ή πολιτική, δεν μπορεί να επέμβει στα της εκλογής. Ουδείς εκ των εκλεκτόρων Καρδινάλιων εξαιρείται της εκλογής.

Το δικαίωμα ψήφου και εκλογής έχουν όσοι Καρδινάλιοι ονομάστηκαν και ανακηρύχτηκαν από τον Πάπα. Αντίθετα, δεν έχουν αυτό το δικαίωμα όσοι κανονικά παύθηκαν ή απαρνήθηκαν την επιλογή τους.

Το Κονκλάβιο για την εκλογή του Άκρου Αρχιερέα διεξάγεται εντός του εδάφους της Πόλεως του Βατικανού και οι εκλέκτορες Καρδινάλιοι είναι τελείως απομονωμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο. Οι εκλέκτορες, από τη στιγμή που «κλειδώθηκαν» στο Κονκλάβιο, απαγορεύεται αυστηρά να έχουν ανταλλαγή αλληλογραφίας, τηλεφωνικές επαφές ή άλλους τρόπους επαφής με τον έξω κόσμο, ακόμη και αν προκύπτουν σοβαρές και επείγουσες ανάγκες.

Στο Κονκλάβιο υπάρχουν και ορισμένα άλλα πρόσωπα, για απαραίτητες υπηρεσίες π.χ. δύο γιατροί, ορισμένοι ιερομόναχοι γνώστες διαφόρων γλωσσών για τις εξομολογήσεις, εργατικό προσωπικό κ.λπ. Αυτά τα βοηθητικά πρόσωπα είναι επιλεγμένα από τον Καμεράριο και είναι υποχρεωμένα να κρατήσουν για πάντα το απόρρητο για ό,τι μάθουν σχετικά για την εκλογή. Υποβάλλονται σε αυστηρό και λεπτομερή όρκο.

Την καθορισμένη μέρα της εκλογής, στη βασιλική του Αγίου Πέτρου θα τελεσθεί το πρωί η ειδική Θεία Λειτουργία για την εκλογή Πάπα. Το απόγευμα της ίδιας μέρας στην Καπέλα Σιστίνα οι Καρδινάλιοι θα επικαλεσθούν το Άγιο Πνεύμα.. Όλη η διαδικασία της εκλογής διεξάγεται εντός του μεγάλου και επιβλητικού παρεκκλησίου. Εντός του Κονκλαβίου απαγορεύονται αυστηρώς όλα τα τεχνικά και ηλεκτρονικά μέσα που μπορούν να αποκαλύψουν το απόρρητο της εκλογής. Φθάνοντας στην Καπέλα Σιστίνα οι Καρδινάλιοι ορκίζονται, επί του Ιερού Ευαγγελίου ότι θα τηρήσουν όλες τις διατάξεις που αφορούν στην εκλογή. Μετά από την ορκωμοσία των Καρδινάλιων, θα ακουστεί από τον τελετάρχη το “extra omnes” και τότε όλα τα δευτερεύοντα πρόσωπα θα εξέλθουν του χώρου του Κονκλαβίου. Τέλος, ο Πρύτανης των Καρδινάλιων θα κάνει τις τελευταίες παρατηρήσεις περί της εκλογής, βάσει του παπικού εγγράφου, θα ακούσει τις όποιες παρατηρήσεις και διευκρινίσεις και θα αρχίσει η διαδικασία για την εκλογή νέου πάπα.

Ο Καμεράριος και οι τρεις Καρδινάλιοι βοηθοί του είναι υποχρεωμένοι να αγρυπνούν με σύνεση ώστε να μην παραβιαστεί η μυστικότητα για ό,τι συμβαίνει τόσο στην Καπέλα Σιστίνα, στην οποία διεξάγεται η όλη πορεία της ψηφοφορίας, όσο και στους γύρω χώρους, πριν, κατά και μετά την εκλογή.

Επειδή οι εκλέκτορες Καρδινάλιοι μπορεί να επηρεαστούν από άλλους και να δημιουργήσουν ζητήματα ή να εκφράσουν απόψεις, κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, απαγορεύεται αυστηρώς η χρησιμοποίηση τεχνικών μέσων,

οποιασδήποτε μορφής, που θα χρησιμοποιηθούν για την ηχογράφηση-αναπαραγωγή και μετάδοση φωνών, εικόνων και γραπτών.

Ποιος ο τρόπος διενέργειας της εκλογής. Ο μοναδικός τρόπος εκλογής είναι αυτός της ψηφοφορίας. Η έγκυρη εκλογή του Ρωμαίου Ποντίφικα απαιτεί συνολικά τα δύο τρίτα (2/3) των ψήφων των παρόντων...

Εάν δεν επιτευχθεί το αποτέλεσμα με την πρώτη ψηφοφορία, τότε επαναλαμβάνονται οι ψηφοφορίες τις επόμενες μέρες ανά δύο (πρωί – απόγευμα). Ο τρόπος της ψηφοφορίας είναι αρκετά πολύπλοκος και λεπτομερής, το ίδιο και η διάταξη των ψηφοδελτίων. Η ψηφοφορία είναι μυστική και ο εκλέκτορας Καρδινάλιος πρέπει να σημειώσει στο ψηφοδέλτιο καθαρά το όνομα του υποψηφίου, αλλάζοντας κάπως τη γραφή του για να μην είναι αναγνωρίσιμη: σημειώνεται μόνο ένα όνομα, διαφορετικά είναι άκυρο το ψηφοδέλτιο. Κάθε Καρδινάλιος τοποθετεί την ψήφο του με σεβασμό επάνω στην Αγία Τράπεζα, μέσα σε μεγάλο δίσκο, λέγοντας: «Επικαλούμαι ως μάρτυρα τον Ιησού Χριστό, ο οποίος θα με κρίνει, ότι η ψήφος μου δόθηκε σε εκείνον που πιστεύω ότι πρέπει να εκλεγεί». Για τους ασθενήσαντες στο Κονκλάβιο Καρδινάλιους που δεν μπορούν να μετακινηθούν προβλέπεται ειδικός τρόπος ψηφοφορίας. Όταν τελειώσει η ψηφοφορία, η διαδικασία προβλέπει: μέτρηση των ψηφοδελτίων, έλεγχο και κάψιμο των ψηφοδελτίων όπως και κάθε άλλου υλικού σχετικού με την ψηφοφορία.

Εάν κανείς δεν έλαβε τα δύο τρίτα δεν εκλέγεται Πάπας. Αν όμως έχει λάβει τον αριθμό αυτό η εκλογή του νέου Ποντίφικα είναι κανονική και έγκυρη. Τότε τα ψηφοδέλτια καίγονται και εάν πρόκειται για εκλογή ο καπνός που θα υψωθεί από την καπνοδόχο της Καπέλα Σιστίνα θα είναι λευκός, σε αρνητική περίπτωση θα είναι μαύρος.

Στο τέλος της εκλογής ο καρδινάλιος Καμεράριος με τους βοηθούς του συντάσσει έγγραφο της κάθε μιας ψηφοφορίας, το τοποθετεί σε σφραγισμένο φάκελο, που θα το παραδώσει στο νέο Πάπα, ο οποίος και μόνον μπορεί να κοινοποιήσει το περιεχόμενό του.

Σε περίπτωση που οι Καρδινάλιοι εκλέκτορες αδυνατούν να συγκλίνουν στο πρόσωπο για την εκλογή, αφού περάσουν τρεις μέρες άκαρπες, τότε οι ψηφοφορίες διακόπτονται για μια μέρα, κατά την οποία οι Καρδινάλιοι προσεύχονται εντονότερα, συζητούν ελεύθερα και εμψυχώνονται πνευματικά για να συνεχίσουν με περισσότερη υπευθυνότητα. Συνεχίζονται οι ψηφοφορίες κι αν την έβδομη μέρα δεν υπάρξει αποτέλεσμα, δίνεται ακόμη ένα μικρό χρονικό διάστημα, για προσευχή, ανταλλαγή απόψεων και εμψύχωση από τον αρχαιότερο των Καρδινάλιων. Κι' αν παρ' όλα αυτά οι ψηφοφορίες δεν καταλήξουν σε εκλογή, τότε ο Καμεράριος θα ζητήσει από τους καρδινάλιους να προτείνουν άλλον τρόπο, ο οποίος θα υιοθετηθεί, αν το απαιτήσει η συντριπτική πλειοψηφία. Πάντως σταθερός παραμένει ο βασικός κανόνας του απολύτου αριθμού των ψήφων για την εγκυρότητα της εκλογής. Αυτό θα συμβεί στην περίπτωση που οι ψήφοι θα συγκεντρωθούν σε δύο πρόσωπα.

Σε περίπτωση αμαρτήματος σιμωνίας όσοι το διέπραξαν πέφτουν αυτομάτως σε αφορισμό και, ως είναι φυσικό, η εκλογή είναι άκυρη.

Υπενθυμίζεται ότι απαγορεύεται στους εκλέκτορες κατά τη διαδικασία της εκλογής να δεχθούν, για οποιαδήποτε δικαιολογία και από οποιαδήποτε πολιτική εξουσία, να παίξουν τέτοιο ρόλο και να θέσουν βέτο ή να ζητήσουν την εξαίρεση για κάποιον από τους υποψηφίους, ακόμη και υπό τη μορφή της παράκλησης.

Τέλος, υπογραμμίζει το πολύ σημαντικό αυτό γεγονός και παροτρύνει ολόκληρη την Εκκλησία, τις μέρες της εκλογής να βρίσκεται σε συνεχή προσευχή προς το Άγιο Πνεύμα, για να προέλθει εξ αυτής το καλύτερο αποτέλεσμα.

Αποδοχή και αγγελία της εκλογής

Μόλις επιτευχθεί η εκλογή, ο Πρύτανης Καρδινάλιος, εκ μέρους ολοκλήρου του Κολεγίου των εκλεκτόρων, ζητά τη συγκατάθεση του εκλεγέντος και αφού την λάβει, του ζητά πώς επιθυμεί να ονομαστεί. Με την εκφρασθείσα συγκατάθεση, ο εκλεγείς είναι αυτομάτως Επίσκοπος της Εκκλησίας της Ρώμης, νόμιμος Πάπας και προΐσταται του Κολεγίου των Επισκόπων.

Μετά από αυτό οι Καρδινάλιοι εκφράζουν το σεβασμό και την υπακοή τους προς τον νεοεκλεγέντα, ευχαριστώντας το Θεό, ο δε Καρδινάλιος Διάκονος ανακοινώνει στο λαό το νέο ποντίφικα και το όνομά του (Habemus Papam), ενώ εκείνος δίνει την πρώτη του ευλογία *urbi et orbi* (στην πόλη και στην οικουμένη), από τον εξώστη της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου.

Συνοπτική απόδοση
από τον π. Νικηφόρο Βιδάλη